Vrijdag 25 October 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4945

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags: abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.: en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie. Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29. telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Churchill & Attlee wijzen op het communistische gevaar

Veto-Quaestie wordt voor zoveelste maal actueel

Trygve Lie wil een democratische regering in Spanje

Trygve Lie, Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, veroordeelde het Franco-regime en deed een beroep op de Algemene Vergadering om een koers te volgen, waardoor Spanje weer een democratische regering zou krijgen.



TRYGVE LIE

De Spaanse quaestie kwelt.

In een mondelinge aanvulling van zijn rapport verklaarde Lie, dat de Verenigde Naties telkens en telkens opnieuw door de Spaanse quaestie gekweld zijn.

Hij gaf uiting aan zijn overtuiging, dat zolang het Franco-regime blijft in Spanje, het een voortdurende aanleiding zal zijn tot wantrouwen en onmin tussen de grondleggers der Verenigde Naties.

„In deze omstandigheden kan de Algemene Vergadering in haar huidige zitting kostbare diensten bewijzen door uitvoerige richtlijnen te geven aan de organen en de leden van de Verenigde Naties met betrekking tot hun verhoudingen ten aanzien van het Franco-regime".

„Het is daarom mijn hoop, dat zij die ons de overwinning en de vrede hebben bezorgd, ook de wegen en de middelen zullen vinden waardoor de vrijheid en een democratische regering in Spanje hersteld worden" New York. (AP) 24.10).

SPAANSE BLADEN TEGEN LIE.

Twee van de drie Madrileense ochtendbladen vallen Lie aan vanwege zijn uitspraak over Spanje. Het falangistische blad Arriba publiceerde het onder de kop „Communistische greep in de Verenigde Naties". Een hoofdartikel zegt, dat Lie's handelwijze van een aanval op Spanje en wat daar leeft in verband met de asmogendheden een typisch communistische daad is. Het monarchistische blad ABC en het katholieke blad Ya publiceerden het nieuws ook, maar ABC noemde in zijn commentaar Lie niet bij name. Ya daarentegen verwijt Lie huichelachtigheid en laster, omdat hij heel goed moet weten hoe de zaken in werkelijk zijn (Madrid, (AP) 25.10).

CHURCHILL & ATTLEE IN DE KOPPEN.

Churchill en Attlee stonden in de koppen der kranten, omdat beiden ongeveer gelijktijdig tegen Rusland gesproken hadden en in wat gezien wordt als een front tegen het communisme. Churchill gewaagde van de bewijzen die hij had omtrent 200 divisies, welke Rusland op oorlogsvoet handhaaft in bezette landen. Tezamen meer dan 2.000.000 man. Ook loofde Churchill de rede, welke Attlee voor het Congres van Vakverenigingen te Brighton vroeger op de dag had gehouden en waarin Attlee aan de Sovjet-Unie had verweten, dat zij een muur van onwetendheid en verdachtmaking opricht tussen Rusland en de rest der wereld.

In regeringskringen zwijgt men over Churchills toespeling op de 200 divisies, maar hier en daar is de pers tegen Churchills methoden. De Daily Mirror zegt dat men de verschillen tussen Rusland en Engeland niet moet aanstippen, zoals Churchill 25 jaar geleden plachte te doen en nu weer doet (Londen, (AP) 25.10).

DE VETO-QUAESTIE.

Vermoedelijk zullen de Russische pogingen om besprekingen over het veto-recht in de Algemene Vergadering der Verenigde Naties te blokkeren, geen succes hebben, omdat de meerderheid in het bestuurscomité tegen zulk een blokkade is. Men verwacht evenwel dat Visjinski in de vergadering van vandaag nog wel zijn best zal doen om een en ander naar zijn mening te draaien.

Vanmiddag zal de Argentijnse afgevaardigde Jose Arce een toespraak houden. Ook Noel Baker van Groot-Britannië zal het woord voeren. Vermoedelijk komt ook Venezuela's Carlos Stolk nog aan de beurt.

De agenda met 53 punten, exclusief een aanvullende agenda, is ondertussen goedgekeurd. Er deed zich een geschil voor tussen Zuid-Afrika en Brits-Indië. Smuts vroeg namelijk een punt dat door Brits-Indië aangevraagd was, van de agenda te schrappen, omdat het zuiver intern zou zijn. Spaak, de voorzitter, besliste evenwel, dat het bestuurscomité geen bevoegdheid heeft om agendapunten, die door een lid voor bespreking in de Algemene Vergadering worden aangevraagd, te schrappen (New York, (AP) 25.10)

ARGENTINIË TEGEN HET VETO.

In Buenos Aires verluidt, dat Argentinië zich aan de kant der Verenigde Staten zal scharen wat betreft beperking van het gebruik der veto-macht. Ook is Argentinië tegen elke interventie in Spanje. Argentinië zal aanspraken doen gelden op een van de vacatures, die eerlang in de Veiligheidsraad komen (Buenos Aires, (AP) 25.10).

CUBA CONTRA RUSLAND.

Cuba bleef voet bij stuk houden tegen de Sovjet-Unie in zijn strijd om de vetomacht geheel af te schaffen (New York, (AP) 25.10).

GONZALEZ VAN CHILI.

Door het Congres te Santiago werd de verkiezing van President Gonzalez bevestigd verklaard (Santiago de Chili, (AP) 25.10).

EISENHOWERS OPVOLGER.

Generaal D. Eisenhower liet uitkomen, dat hij verwacht dat Generaal Omar Bradley zijn opvolger als chef-staf aan het departement van oorlog zal zijn. Eisenhower zeide evenwel niets ervan, dat hij plannen had zijn post te verlaten (Washington. (AP) 25.10).

INCIDENT IN BERLIJN.

De Russische autoriteiten hebben in een officiële politie-rapport aan het Noordamerikaans leger verklaard, dat de Russische militaire politieman, die Zondag een Noordamerikaans burger dodelijk trof met een schot, mikte op de banden van de jeep waarin de Noordamerikaan reed. Het slachtoffer, Robert Flory Jr., was een employee van het Noordamerikaans Militair Gezag. De Russen zeiden, dat Flory geen acht sloeg op de orders van de Russische patrouille om mee te gaan naar het Sovjet-hoofdkwartier voor een ondervraging, nadat de Noordamerikaan en zijn twee vrouwelijke metgezellen in de straat waren aangehouden in de Sovjet-sector van de stad waar de Noordamerikanen foto's namen.

Door het Noordamerikaans Militair Gezag werd medegedeeld, dat de Russen nog niet geantwoord hebben op een officieel Noordamerikaans protest tegen deze schietpartij (Berlijn, (AP) 24.10).

DUITSE DOKTERS ZULLEN TERECHTSTAAN.

Te Neurenberg werd bekend gemaakt, dat 24 Duitse dokters, die beschuldigd worden van wrede medische experimenten op menselijke wezens, de volgende maand te Neurenberg berecht zullen worden. Daarmede wordt een begin gemaakt met een reeks processen tegen vooraanstaande nazies die zich aan oorlogsmisdaden schuldig maakten. Men verwacht, dat de Duitse industriëlen, diplomaten, SS-officieren en nazie-rechters in snelle opeenvolging zullen volgen (Neurenberg, (AP) 24.10).

DEMOBILISATIE IN ENGELAND VLOT NIET.

Attlee deelde mede, dat het onmogelijk zal zijn de Britse krijgsmacht voor het einde des jaars terug te brengen tot 1.100.000 man, zoals men van plan was geweest. Hoeveel meer er nog zullen zijn op 31 December, kon hij nog niet zeggen (Londen, (AP) 25.10).

SLUIPMOORDEN IN ITALIË.

Een golf geheimzinnige sluipmoorden teistert een deel van de Po-vallei in Italië. De communisten vormen hier de meerderheid en kleine landeigenaren boeten met hun leven, terwijl niemand bij de politie durft aankloppen. De sluipmoordenaars blijven dus ongestraft. Uit Rome wordt thans een macht van duizend man rijkspolitie naar de Po-vallei gezonden (Rome, (AP) 25.10).

WAPENSTILSTAND.

Nguyen Binh, bevelhebber der strijdkrachten van Viet Nam in Nambo (Cochin China) heeft een wapenstilstand met de Franse troepen voorgesteld, ingaande op Zaterdag te middernacht. Intussen zijn orders gegeven aan zijn manschappen om zich van aanvalsverrichtingen te onthouden (Saigon, Indo China, (AP) 24.10).

PAUS WEER NAAR ROME.

Zijne Heiligheid de Paus zal Zondag Castel Gandolfo opnieuw verlaten om in de St. Pieter de Zaligverklaring van de Italiaanse non Maria Teresa Eustocia Verzeros, stichteres van de instelling van de Dochters van het Heilig Hart van Jezus, bij te wonen. Het bezoek, dat de Paus op Zondag laatstleden bracht aan de St. Pieter om een gelijksoortige plechtigheid voor de Zaligverklaring van de Franse non Marie Térèse de Soubiran bij te wonen, had aanleiding gegeven tot geruchten over een aanslag op Zijn leven (Vaticaanstad, (AP) 24.10).

het nieuws van vandaag

De eenheid, welke in Engeland zoek was nadat de gemeenschappelijke vijand werd verslagen, herstelt zich, nu een nieuwe de kusten belaagt. Wel is het geen invasie die de rotsklippen van Albion bedreigt, maar het is een aanval op Engeland als bastion der persoonlijke vrijheid.

Sedert de dagen dat de laatste invasie van Engeland plaats vond — in de elfde eeuw — heeft het Engelse volk gestreden voor de vrijheid van de menselijke persoon, de vrijheid van het woord. In een tijd dat vorsten eigenaren van mensen en landen waren, regeerde in Engeland Jan-zonder-Land, een spotnaam die hem gegeven werd vanwege het ongewone in de dertiende eeuw, toen vorsten, die geen eigenaren van het land waren, geen prestige hadden onder hun genoten. Een siernaam en symbool van de ware vorstenmacht is de benaming van Jan-zonder-Land ons, omdat — afgezien van de weinig fraaie figuur des vorsten — in deze naam ligt besloten, dat vorstenmacht niet gebaseerd is op het eigenaarschap van de landen, maar op de wil des volks, die uitdrukking geeft aan Gods welbehagen een volk door dien vorst en geen andere te besturen.

In een tijd, dat vorstendom nog gelijk stond met tyrannie, dwong Engeland zijn vorsten rechten af. Het Parlement ontstond, eerst zwak in macht en in voortdurende strijd gewikkeld met de vorsten. Tot het Parlement het won, definitief. Doch de volksvertegenwoordiging won hier de strijd niet door een extreem wanbegrip van volkssouvereiniteit, zoals dit later in Rusland zou geschieden, toen dáár het volk tegen den Alleenheerser opstond, maar binnen het besef van wat een volk is en wat een vorst moet zijn. Nog later werd de volksvrijheid, reeds besloten in het Parlement zo groot, dat — ongehoord feit in die dagen — toegestaan werd, dat verslagen in de Engelse kranten van de parlementsvergaderingen werden gegeven. En weer iets later, dat een krant commentaar mocht leveren, die niet behoefde te stroken met de mening van het Parlement.

Voor dat ideaal — dat zonder aan een alles nabootsende Engelsgezindheid te doen als een Van Kleffens en onze militairen, ook het onze is — heeft Engeland zich vereend in de strijd tegen Duitsland, dat trachtte dit ideaal te vertrappen.

Nu Rusland steeds meer de rol gaat spelen, welke het sedert 1918 heeft ingestudeerd — nazisme en communisme zijn immers broertje en zusje — ontmoeten de uitersten elkander. Churchill en Attlee stemmen in met elkander en worden in één adem genoemd in de kranten van Engeland en Curaçao.

„Democratie is een woord dat steeds meer misbruikt wordt", zegt Attlee

ATTLEE CRITISEERT SOVJET-HOUDING.

Clement Attlee heeft critiek geleverd op — wat hij noemde — het Sovjet-standpunt om alle tegenstanders van het communiqué als fascisten te bestempelen. Hij zeide tot het congres van vakbonden te Brighton: „Als de communisten ergens falen dan — hoe zuiver de toestand ook is — wordt deze beschouwd als fascisme. Alzo werd de verkiezing in Hellas, waarop internationaal toezicht geoefend werd, doch waar het resultaat een grote anticommunistische meerderheid was, meteen afgekeurd. Daarentegen, als er een plebisciet gehouden wordt waar de communistische partij aan de macht is, wordt de uitslag beschouwd als de heilige stem des volks.

Attlee zeide, dat voor de communisten de vrijheid betekent: de ontzegging van de vrijheid aan allen die de communistische leerstelling weigeren te aanvaarden.

Attlee verklaarde voorts: „Democratie is een woord dat steeds meer misbruikt wordt. Het wordt vaak gebruikt door degenen die de democratische beginselen nooit begrepen of in uitvoering gebracht hebben".



ATTLEE

De Communisten hebben een andere betekenis voor „vrijheid".

Attlee viel ook de Russische regering aan voor haar isolationistische politiek. „Het is een van de tragediën van de wereldtoestand", zeide hij, „dat de Sovjetregering opzettelijk het verkeer tussen het Russische volk en de rest van de wereld tracht te voorkomen. Het mag niet weten wat gedaan en gedacht wordt door de medemensen in andere delen van de wereld.

De Russische nieuwsbladen geven fantastisch verkeerde voorstellingen van de wereld buiten Rusland. Een muur van onwetendheid en achterdocht wordt gebouwd tussen de volken".

Attlee verklaarde voorts, dat Groot Britannië met alle landen tracht samen te werken door het gezag der Verenigde Naties op te bouwen. „Wij volgen geen zelfzuchtige en imperialistische doeleinden doch dat betekent niet dat wij op elk punt de eisen van anderen moeten inwilligen. De regering zal al het mogelijke doen om de harmonie in de wereld te bevorderen, doch de taak om op hechte grondslagen het gebouw des vredes op te trekken kan niet alleen worden voltooid door daden van de regering alleen" (Brighton, (AP) 24.10).

MOSKOU OVER BEVINS REDE.

De radio van Moskou zeide als commentaar op Bevin rede van Dinsdag over de buitenlandse politiek, dat deze bedoeld was als een poging om de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven voor geval er onmin tussen de grote mogendheden mocht ontstaan. Met betrekking tot Bevins verklaring, dat Wereldoorlog II voorkomen had kunnen worden indien de Verenigde Staten zich bij de Volkenbond aangesloten hadden, verklaarde de commentator: „Bevin had die verklaring nodig teneinde de huidige buitenlandse politiek van de Britse regering te rechtvaardigen en teneinde te verklaren, dat, ingeval geen verstandhouding zou worden bereikt tussen de grote mogendheden, de Britse regering niet verantwoordelijk gehouden kan worden" (Londen, (AP) 24.10).

JINNAH WIL EINDE AAN SLACHTING MAKEN.

De Voorzitter van de Bond der Muzelmannen, Mohammed Ali Jinnah, richtte een oproep tot Hindoes zowel als Muzelmannen en andere groepen om een einde te maken aan de slachting die thans gaande is in het Oosten van Bengalen. Volgens officiële berichten hebben de relletjes daar reeds 400 tot 500 slachtoffers veroorzaakt (New Delhi, (AP) 24.10).

CABINETSCRISIS IN HAÏTI.

Het Haïtiaanse cabinet is gisteren afgetreden na een debat van een hele nacht over een radiorede van den Minister van Onderwijs Daniel Fignole, die de mulatten aanviel. De President heeft het ontslag aanvaard en heeft inmiddels laten omroepen, dat de Haïtiaanse regering gelijke bescherming van negers, mulatten en blanken wenst (Port-au-Prince, (AP) 25.10).

Straatnamen

door

M. D. Latour O.P.

11. **Mgr. Kieckensweg.** ... ...

De achtste December 1893 overleed in het St. Elisabeths Gasthuis, waarvan hij de Stichter en Rector was, de Hoog Eerwaarde Heer Ferdinand Eduard Cornelis Kieckens, een der verdienstelijkste saeculiere geestelijken die in dit Vicariaat gewerkt hebben. Hij kwam op Curaçao de 23e November 1849 als diaken en werd het volgend jaar op 25 Mei tot priester gewijd. Van die dag begon hij onvermoeid zijn werk tot welzijn van het Curaçaose volk. Zijn meest bekende praestaties zijn het stichten van het St. Elisabeths Gasthuis (waarvan het eerste gebouw op de tegenwoordige plaats gebouwd werd in 1857) en van het St. Thomascollege, waarvan de bouw bijna geheel door hem bekostigd werd.

Op de derde December van het jaar 1880 vierde het gasthuis zijn 25-jarig bestaan. Bij die gelegenheid bracht de Apostolisch Vicarius, Mgr. Henricus van Ewijk, hem de tijding dat Z. H. de Paus hem benoemd had tot geheim kamerheer, waaraan de titel van Monseigneur verbonden was. Het jaar daarop had hij de financiën van het hospitaal zodanig gestabiliseerd, dat hij het Gouvernement kon laten weten, dat men voortaan geen aanspraak meer wilde maken op een jaarlijkse subsidie van duizend gulden. Hiervoor ontving hij van den gouverneur, Baron van Heerdt, een zeer vererende en dankbare brief.

In 1882 kocht Mgr. Kieckens het grote erf met woonhuis, genaamd San Fuego, gelegen ten Westen van het St. Elisabeths Gasthuis. Het woonhuis werd terstond ingericht tot woonhuis van oude en gebrekkige vrouwen. Later is op dit erf gebouwd de hele rechtervleugel van het hospitaal en het St. Thomas College, waarvan hij ook de uitbreiding van 1887-1888 mogelijk maakte. Ook de bouw van de St. Vincentiusschool is slechts door zijn enorme financiële hulp tot stand kunnen komen. Minder bekend is, dat deze buitengewoon edelmoedige man ook zeer ruim heeft bijgedragen tot de bouw van de kerk van Pietermaai en de pastorie (niet de tegenwoordige, maar de vorige, die op dezelfde plaats stond). Dit zal ook wel de reden zijn geweest, dat hij met de leiding van de bouw belast werd, hoewel de bouwplannen niet door hem, maar door pastoor Schoonen getekend waren.

De tegenwoordigheid van Soeur Marie, een zus van Mgr. Kieckens, op Curaçao, zal er wel niet vreemd aan zijn geweest, dat de onuitputtelijke Kieckens aan Habay een nieuwe kapel schonk, die bij gelegenheid van het eeuwfeest van de Soeurs in 1942 zo smaakvol opnieuw beschilderd is.

Van de laaste jaren van zijn leven weten we alleen, dat hij minstens ƒ 50.000 van zijn eigen vermogen aan het hospitaal besteed heeft. Deze man, die het zo royaal kon hebben als hij maar wilde, leefde voor zich zelf als een arme. Alles, letterlijk alles kwam ten slotte bij zijn zieken en zijn zusters terecht. In zijn laatste ziekte kon hij dan ook lachend verklaren: „Nu bedank ik God, want ik heb niets meer en beschouw nu alles wat ik krijg als een aalmoes".

12. **Stoppelweg.**

Gedurende de laatste levensjaren van Pater Pirovano viel een onaangenaam incident voor met zijn medewerker en kapelaan, Pater Stoppel. Joannes Stoppel werd geboren op 21 October 1769 te Schapen in Hannover en werd 21 December 1793 Priester gewijd te Luik. Sinds 1812 pastoor te Bommel, verliet hij in Juli 1816 het vaderland, om onder pastoor Pirovano als kapelaan te dienen. Van 5 Juni tot en met 1 September 1818 verbleef hij te Bonaire, maar overleed reeds enkele weken na zijn terugkeer op Curaçao op Zaterdag 10 October 1818, 's morgens om tien uur, als slachtoffer van de gele koorts, in de ouderdom van bijna vijftig jaar.

Hij stierf juist bijtijds om te ontsnappen aan een smadelijke verbanning door het Gouvernement.

Zo akelig verdraagzaam als Pirovano was, zo heftig en onvoorzichtig was Stoppel. Als het waar is, wat men allemaal van hem vertelt, dan moet hij Zondag op Zondag vreselijk te keer zijn gegaan in zijn preken tegen alles wat Protestant was. Hij vermeed iedere omgang met welken Protestant dan ook. Verschillende Protestanten kwamen des Zondags de hoogmis in de kerk van Santa Anna bijwonen om den pastoor te horen uitpakken en schreven hele fragmenten uit zijn preken op.

Deze pater nu richtte een suppliek aan den Koning op 18 October 1817 — buiten weten van zijn pastoor en het Gouvernement — waarin hij enige voorzieningen voordraagt om de zedelijke en godsdienstige toestand van de slaven op dit eiland te verbeteren en hen zoveel mogelijk tot nuttige leden van de maatschappij te vormen. Daar kwam antwoord op, maar èn Pastoor èn Gouvernement waren woedend. Natuurlijk! De pater, die toch al niets nagelaten had om zich zo onsympathiek mogelijk te maken bij de niet-katholieken, had ten minste de gewone hiërarchische weg moeten volgen. Nu kreeg hij bij twee instanties de volle wind van voren. Het Gouvernement verschafte Pirovano een afschrift van de suppliek met de vraag of hij evenveel te klagen had over de behandeling van de slaven en tegenwerking van de heren, als zijn kapelaan. De Apostolisch Prefect, gekrenkt door het optreden van den pater, ziende dat zijn prestige bij de bevolking daalde (de kleurlingen dweepten natuurlijk met Stoppel), afgemat door een eeuwigdurend meningsverschil met zijn enigen huisgenoot, op van ouderdom, slechts verlangend om met rust gelaten te worden, stelde daarop een ander stuk op, waarin hij de voorstelling van Stoppel overdreven noemde, verzekerde dat hij helemaal niet te klagen had over tegenwerking, enz.

Hij liet zijn confrater dus lelijk in de steek en was objectief verder bezijden de waarheid dan Stoppel. Deze zou door Gouverneur A. Kikkert (1816—1819) gesuspendeerd zijn in zijn functies als kapelaan, indien hij langer geleefd had.

Curacaose Persvereniging neemt afscheid van Dr. Hartog

In een gezellige bijeenkomst in de Club Trianon heeft de Curaçaose Persvereniging in de namiddag van gisteren afscheid genomen van haar Voorzitter, Dr. Johannes Hartog, die zoals bekend over enkele dagen het gebiedsdeel denkt te verlaten.

De waarnemende Secretaris, de heer Emilio Lopez Henriquez, gaf eerst de gelegenheid aan Dr. Hartog voor het uitspreken van een kort afscheidswoord waarbij de Voorzitter dank betuigde voor de medewerking die hij ... n de leden had mogen ondervinden. In het biezonder noemde de Voorzitter daarbij den heer Is. Bloch, Secretaris van de Persvereniging, die op het ogenblik uitlandig is. Het was de heer Bloch, die het initiatief nam tot oprichting van de persvereniging. Voor zijn krachtige hulp was de Voorzitter biezonder erkentelijk.

Sinds de oprichting van de vereniging heeft de Voorzitter de leden nooit tot de orde moeten roepen of een vergadering moeten schorsen, waaruit wel blijkt, dat er altijd een goede verstandhouding heeft geheerst. Men had een wederzijdse achting voor elkaar, hetgeen vooral in deze kleine gemeenschap waar men geneigd is spoedig in botsing te komen, van belang is.

Er zijn wel eens scherpe woorden gewisseld en er bestond ook wel eens gevaar voor ernstige oneenigheden, doch nooit behoefde het tot een breuk te komen.

Bij het neerleggen van het voorzitterschap sprak Dr. Hartog ten slotte de hoop uit, dat de Persvereniging voort zou leven op dezelfde voet van wederzijdse waardering, terwijl hij voorts de vereniging in haar geheel zowel als de leden afzonderlijk dankte voor het vertrouwen, dat zij in hem hadden gesteld.

De heer Lopez Henriquez dankte in het kort voor de woorden, die Dr. Hartog tot de leden had gericht en gaf vervolgens het woord aan den heer Louis W. de Wit, Hoofdredacteur van de „Beurs- & Nieuwsberichten", die namens de anderen woorden van lof richtte aan het adres van Dr. Hartog.

De heer De Wit memoreerde hoe met de komst van Dr. Hartog nieuw leven geblazen werd in de pers van Curaçao, niet alleen door zijn pittige artikelen in de „Amigoe di Curaçao", doch ook door de stem van de pers in haar geheel krachtiger te maken.

Tot dan toe werd de pers zo een beetje beschouwd als een bijkomstigheid, doch in de jaren dat Dr. Hartog op Curaçao was, is haar prestige belangrijk gestegen, niet in het minst door zijn optreden.

Er zullen er zijn, die zijn stukken in de „Amigoe di Curaçao" met instemming lazen. Er zullen ook zijn, die zich er door geprikkeld gevoelden, doch den heer De Wit was wel gebleken in de loop der jaren, dat bij Dr. Hartog nooit kwade bedoelingen hebben voorgezeten.

Door zijn vaak scherpe critiek is er veel verbeterd op Curaçao en daarom kan gezegd worden, dat zijn werk zeker vruchtbaar is geweest.

Bovendien heeft Dr. Hartog door zijn boek „Journalistiek leven in Curaçao" iets van blijvende waarde voor Curaçao achtergelaten. Er bestond een leemte op dit gebied, maar Dr. Hartog heeft zich tijd noch moeite getroost om allerlei gegevens te vergaren, vele oude vergeten blaadjes op te sporen en alles dan te verwerken in een interessant en leerrijk geheel. Ook hierdoor heeft Curaçao dus van zijn zesjarig verblijf geprofiteerd.

Met weemoed, aldus de heer De Wit, zien de Curaçaose journalisten Dr. Hartog vertrekken. Men weet niet wat hij zal gaan doen, maar nu hij eenmaal deze beslissing genomen heeft, kan hij niet worden weerhouden. Men zal echter de prettigste herinneringen aan hem bewaren en hoopt, dat ook hij zijn collega's op Curaçao niet zal vergeten. De hoop uitsprekend, dat het hem goed moge gaan op zijn verdere levensbaan, besloot de heer De Wit zijn uitvoerige en hartelijke redevoering.

Dr. Hartog nam hierop weer het woord om te verklaren, dat hij het niet verdiend had zo in de hoogte gestoken te worden. Als Voorzitter van de Persvereniging was hij slechts de uitvoerder geweest van de wil der leden. Het initiatief was niet van hem geweest en het initiatief om de zetels van de Nederlandse Journalistenkring en de R.K. Journalisten Vereniging tijdens de oorlog naar Curaçao over te brengen, werd genomen door den heer Mr. E. Elias. Zoveel originaliteit had ik niet, merkte Dr. Hartog op. Niettemin was hij getroffen door de woorden van den heer De Wit en wilde hem en leden biezonder bedanken voor hun goede wensen.

Ook dankte Dr. Hartog openlijk den Apostolisch Vicarius, Mgr. Petrus I. Verriet O.P. voor de soepele en welwillende houding, welke deze steeds had ingenomen ten opzichte van hem. Den redactieleden van de „Amigoe di Curaçao" dankte Dr. Hartog eveneens voor hun medewerking.

Dr. Hartog verzekerde de Persvereniging ervan, dat ook hij Curaçao, hetwelk hij zo goed heeft leren kennen, met een zekere weemoed verlaat. Het zijn prettige jaren geweest, welke hij hier doorbracht. „Ik van mijn kant laat geen vijanden achter, hoewel er misschien mensen zijn, die zich als mijn vijand beschouwen."

Dr. Hartog zeide voorts dat hij zijn Curaçaose collega's niet zal vergeten. Hij hoopte, dat het contact met hen af en toe hernieuwd zou kunnen worden.

In goede stemming bleef men nog geruime tijd bijeen en haalde vele herinneringen op: zo hoe Dr. Hartog met een gestolen vliegtuig uit Bordeaux vluchtte voor de nazies en boven Engeland neergeschoten werd, hoe de heer De Wit via Spanje en Portugal Curaçao bereikte, hoe de heer Winters na allerlei omzwervingen hier terecht kwam en tenslotte al wat tijdens de laatste jaren voorviel op dit eiland, dat toch wel een goed plekje op aarde is.

F.

Mavis R. Pietersz neemt langs dezen afscheid van vrienden en kennissen wegens haar vertrek naar Nederland.

24 - 10 - 46

Getrouwd:

ELVIA C. LEAÑEZ

en

CONSTANTINO R VINCK

Carscas, 24 October 1946.

CURAÇAO

DE „RAFAELA" VOND EEN BOOT.

Het tankschip „Rafaela" heeft op zee een rood-wit gekleurd vissersbootje gevonden, waarin zich niemand bevond. Wel werd er een jas en een visserstas in gevonden. Het bootje dat de letters NB draagt, is bij de Curaçaose recherche afgeleverd.

DOMINICAANS DECLAMATOR IN BRION.

De Dominicaanse declamator Diego Henriquez Valdes zal hedenavond optreden in het Theater Brion. Gezien het succes bij zijn laatste optreden geloven wij, dat er belangstelling zal zijn voor deze uiting van kunst. De heer Henriquez Valdes declameert in het Spaans.

SCHEEPSBERICHTEN.

24 October.

Papudo van La Guayra; Filomena Larrea van Coro; Evelyn van Aruba; Saint Bertrand naar Barranquilla; Samsturdy van Cristobal; Winnipegosis Park naar Glasgow.

MUZIEK OP BRIONPLEIN.

As. Zondag 27 October zal het muziekcorps Santa Caecilia een uitvoering geven op het Brionplein. Het programma begint om 19.30 uur en is als volgt:

1) Wilhelmus; 2) San Lorenzo, mars, C. A. Silva; 3) Adieu Borgogne, Ouvert., Mourgue; 4) Die Hydropaten, waltz, J. Gung'l; 5) El Asalto, danza, E. M. Campos; 6) Polo Spiele, fox, Oscar Fétras; 7) Freischutz, fant., Weber; 8) Ecos Curaçaoleño, potp., J. P. Boskaljon.

TEMPEL „EMANU-EL".

Hendrikplein.

Hedenavond om 19.15 uur: Sjabbat-avonddienst.

ALLEEN AFDELING STA. ANNA.

In verband met ons bericht van gisteren over de vergadering der R.K. Partij op Zondag a.s. in het Theater Brion werd ons van de zijde van het hoofdbestuur erop gewezen, dat deze vergadering slechts voor de afdeling Sta. Anna bedoeld is en niet voor de gehele partij. De gehele partij telt 14 afdelingen, doch slechts deze afdeling houdt dan een algemene vergadering waarop Dr. Moises F. da Costa Gomez zal spreken.

JEUGD ZWEMBADEN.

M. van der Maarel schrijft ons:

Op Maandag, 28 October 1946, aanhangende om 19.30 uur, wordt in het Cultuurcentrum te Willemstad de eerste vergadering gehouden van de pas opgerichte vereniging: Curaçaose gemeenschap voor de jeugd.

De vereniging roept een ieder op, die er belang in stelt, dat in Willemstad enige zwembaden voor de jeugd komen, op die vergadering wel aanwezig te willen zijn en van zijn belangstelling blijk te geven door toe te treden a's lid en werkelijke hulp te verlenen.

Een ieder is toch wel van de noodzaak overtuigd, dat zwembaden voor de jeugd, onder toezicht er moeten komen, kijkt u maar eens in de namiddagen, Zaterdagen en Zondagen op het Rif in de gebroken zwemkommen van het voormalige Bargebad en zo eens langs de zeekant aan Pietermaaizijde of in de Sint Annabaai in de nabijheid van de schepen. Daar zwemt jong en oud tezamen, sommigen in het gelukkig bezit van een zwembroek, anderen niet. Weten alle ouders, waar hun kinderen zich na schooltijd bevinden en in welk gezelschap?

Met dusdanige zwembaden zou menig kind zijn gebaat, wiens vader en moeder niet in het bezit van een auto is en lid is van een of andere club en dan zijn heil zoekt op straat en langs de zeekant.

Tot nu toe heeft het werk-comité van deze pas opgerichte vereniging niet veel anders kunnen doen dan de mogelijkheden onderzoeken, waar zulke jeugdzwembaden zouden kunnen komen. De mogelijkheden zijn er, doch alles kost geld, vele belangen en belangetjes, plannen en plannetjes zouden tezamen moeten komen om eendrachtig samen te werken tot zulk doel.

Men zegt wel eens: „Bij God en op Curaçao is alles mogelijk". Laten wij liever zeggen en nakomen: „Met God en sympathie voor het opgroeiend geslacht is op Curaçao alles mogelijk".

Ook dat wat inderdaad van groot moreel en hygiënisch belang is.

Komt allen op de vergadering op Maandag 19.30 uur in het Cultuurcentrum.

MOORD TE MAKASSAR.

In het gebied van Makassar zijn 2 politie-officieren vermoord. Ten gevolge hiervan moeten alle lichten gedoofd blijven van zonsondergang tot zonsopgang.

Een gewapende bende omsingelde het huis waarin een der officieren woonde en eiste van hem dat hij zijn wapens zou overgeven. Hij weigerde waarop een gevecht ontstond, waarbij hij en de politiemacht gedood werden. zijn vader eveneens een lid van (Makassar, Aneta, 23.10).

SPORT

ASIENTO.

Voetbal.

Vriendschappelijke wedstrijd op Zaterdag, 26 October 16.30 uur Asiento Combinatie — Wilemstad Combinatie, terrein Rio Canario. Lendfers, de Winter, Bloemendaal, Nebbeling, Brakke, Grisnigt Jurrius, Tamsma, Opschoor, v.d. Water, v. Os. Reserve: Viknensten, Timmer. Scheidsrechter: H. de Winter.

Zondag, 27 October 16.30 uur. Vriendschappelijke wedstrijd Asiento 1—R.C.C. 1: v.d. Kraan, Duits, Heuvig, Dussel, Hoppebrouwer, Balkhoven, Groothuis, v. Putten, Boot, Oostlander, Wins. Reserve: Goedhart, v.d. Winter.

Tennis.

In November a.s., zal het Julianadorp kampioenschap herenenkel voor 1946 worden verspeeld, uitsluitend voor Julianadorp-bewoners. Daar er geen „cracks" op het dorp wonen, wordt een ieder, die wel eens aan wedstrijden heeft deelgenomen of meent wedstrijden te kunnen spelen, uitgenodigd om mee te doen. Opgave tot deelneming vóór 30 October bij den heer Oostlander, Julianadorp 22.

Hockey.

De wedstrijd Kwiek — C.S.C. welke Zaterdag door afkeuring van het terrein niet kon worden gespeeld, vindt thans plaats a.s. Zaterdag op het veld aan de Beatrixlaan. Aanvang 16.30 uur. Scheidsrechters: F. Rombouts en A. van Os. Dit zal wel de laatste wedstrijd zijn, welke op het terrein aan de Beatrixlaan wordt gespeeld, want in de loop van de week zal het hockey-veld naar Groot Kwartier worden verplaatst. Ter gelegenheid van de opening van het nieuwe terrein zal een mixed hockey-dag worden georganiseerd op Zondag, 3 November, waaraan behalve 2 Asiento teams, de mixed elftallen van Kwiek, C.S.C., en Van Engelen zullen deelnemen.

ONS KONINKRIJK

NEDERLAND. LUITENANT GENERAAL SCHILLING TERUG IN

Donderdagmiddag 17 October keerde Luitenant Generaal W. Schilling, Hoofd van de Nederlandse Militaire Missie in Japan, die van 20 Mei tot 1 October was toegevoegd aan het Hoofdkwartier van Generaal MacArthur in Tokio, uit New York met het KLM-vliegtuig „Twenthe" in Nederland terug.

De generaal, die via de Verenigde Staten reisde, is naar Nederland gekomen om rapport van zijn ervaringen uit te brengen. Generaal Schilling bereikte grote resultaten met betrekking tot het opeisen van goederen die door de Japanners uit Nederlands-Oost-Indië zijn gestolen.

Sultans kroons gevonden.

De Generaal zeide, dat de werkzaamheden van de Militaire Missie er op gericht zijn de belangen van alle delen van het Koninkrijk in Japan te bevorderen. „Enige tijd geleden vonden wij de kroon van den sultan van Pontianak, die op Borneo was gestolen. Deze kroon vertegenwoordigt een waarde van 500.000 Nederlandse guldens. Ook hebben wij enkele schepen, van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij opgespoord," vertelde Generaal Schilling.

MacArthur, een groot soldaat.

Luitenant Generaal Schilling vertelde voorts enkele belangwekkende biezonderheden omtrent de situatie in Japan. „Hoewel de Japanners zich zeer gedisciplineerd gedragen, en er geen spoor van sabotage tegen MacArthurs regering is, zal het toch enige tijd duren, vóór het Japanse volk beschouwd kan worden als waardige onder de democratische volken.

Ik ben een bewonderaar van MacArthur geworden. Hij is populair en staat bekend om zijn gematigde levenswijze; hij rookt noch drinkt.

Generaal MacArthur is een groot soldaat en een uitstekend diplomaat. Mijns inziens is Hirohito door MacArthur in zijn decoratieve „functie" worden gehandhaafd, aangezien de positie van zijn troon nauw verbonden is met het politieke evenwicht van het Japanse volk."

Op 14 November a.s. zal Luitenant Generaal Schilling met de KLM naar Batavia vertrekken via Manilla naar Tokio terug keren.

Iedenburg neemt enkele departementen over van Van Mook

Nederland gaat 40 Liberty-schepen kopen.

12.000 Mijnwerkers hervatten het werk in Heerlen.

IEDENBURG NEEMT OVER.

Dr. Philip J. A. Iedenburg, die onlangs uit Nederland kwam en directeur Generaal werd van Algemene Zaken van de Nederlands Indische Regering, zal een aantal departementen overnemen van de Luitenant Generaal Dr. H. J. van Mook.

Dr. van Mook blijft verantwoordelijk voor politie en militaire zaken zowel als de administratie van de departementen van Financiën, Economische Zaken en menig kind zijn gebaat, wiens Vervoer.

Dr. Iedenburg heeft de leiding over de Departementen van Justitie, Onderwijs Godsdienst, Openbare Gezondheid, Sociale Zaken en Voorlichting. (Batavia, Aneta, 23.10).

KAPITEIN BROUWER DOET INKOPEN.

Kapitein Brouwer, vertegenwoordiger van de Nederlandse Koopvaardij, is Woensdag te New York aangekomen en heeft daar bekendgemaakt dat Nederland in de komende maanden 40 Liberty schepen en andere eenheden van het oorlogssurplus van de Verenigde Staten zal aankopen. Hij is naar de Verenigde Staten gekomen om de aankomst voor te bereiden van 950 Nederlandse zeelieden die 28 October te New York worden verwacht om de schepen naar Nederland over te brengen. (New York, Aneta, 24.10).

VERKLARINGEN VAN YWCA-VOORZITSTER.

Juffrouw Cornelia van Asch van Wijk, voorzitster van de Wereld Federatie van de YWCA, verklaarde Woensdag dat in de Verenigde Staten een campagne zal worden gevoerd om 2.100.000 dollar bijeen te brengen teneinde hulp te bieden aan de vrouwen van 30 verschillende landen waaronder Nederland en Nederlands Indië.

Nederlands Indië staat zeker op deze lijst en een Australische dame zal naar Indië gaan om de noden daar te onderzoeken. Hoewel de omstandigheden zeer moeilijk zijn heeft de YWCA het plan haar organisatie in Indië weer te organiseren. Gedurende de oorlog is de Padvindsters beweging die door de YMCA georganiseerd werd in Suriname zeer gegroeid.

Zij kwam op 9 October per KLM in Amerika aan en keert in December naar Nederland weer. Dit is haar 5de reis naar Amerika. (New York, Aneta, 24.10).

TINBAGGERMOLEN „STUYVESANT."

De grootste tinbaggermolen die ooit gebouwd is wordt Maandag te Tampa (Florida) te water gelaten om verder uitgerust te worden voor een reis van 15.000 mijlen over de Stille Oceaan naar Billiton.

Het schip is 82 meter lang; het is een van de 8 grote baggermolens die bestemd zijn om de Indische tinproductie te herstellen. Het is toegerust met 148 bakken van 2 ton elk.

De „Stuyvesant" kost 2 millioen dollar en gebruikt 100.000 liter water per minuut om de opgebaggerde mineralen te wassen.

Men verwacht dat het eerste jaar 3 millioen m³ verwerkt wordt en dat 3 millioen pond tin zal worden voortgebracht. Het schip is gebouwd door de Tampa Shipbuilding Company voor de Mine Equipment Corp. New York City een Noordamerikaanse dochtermaatschappij van de Milliton Mijn maatschappij.

De te waterlating van de „Stuyvesant" die Maandag moest plaats hebben is volgens een later bericht uitgesteld met het oog op het overlijden van den Heer van den Broek. Het stoffelijk overschot van wijlen den Heer van den Broek zal Donderdag na een kerkdienst in het Westerveld Crematorium bij Haarlem verast worden. (Tampa, Florida, Aneta, 24.10).

WEER AAN HET WERK.

De 12.000 mijnwerkers die een staking van 24 uren hielden zijn Woensdag naar hun arbeid teruggekeerd. Mijnautoriteiten zijn van oordeel dat 16.850 ton kolen verloren gingen door deze staking. (Heerlen, Aneta, 23.10).

BEURSBERICHTEN.

Er was zeer weinig handel op de Beurs Woensdag. Scheepvaartaandelen en banken handhaven zich maar de Hollandse Bank Unie daalde weer een punt en bereikte de laagste koers 166½. Billiton Tin daalde 7 punten en Nederlandse Ford 5 (Amsterdam, Aneta, 23.10).

PRINS INSPECTEERT WALVISVANGER.

Prins Bernhard die aandeelhouder is in de Nederlandse Walvismaatschappij heeft Woensdag een niet-officiële inspectie gemaakt van de nieuwe Nederlandse Walvisvanger „Willem Barendsz" die toegerust wordt voor een reis naar de Poolstreken. (Amsterdam, Aneta, 24.10).

VOORBEREIDING VOORJAARSBEURS.

De heer J. Golthof, perschef van de Utrechtse Jaarbeurs, heeft bekendgemaakt dat buitenlandse firma's die hun producten wensen ten toon te stellen op de Voorjaarsbeurs vóór 2 December een aanvraag moeten indienen. Deze Voorjaarsbeurs wordt gehouden van 11 tot 20 Maart.

Op de Najaarsbeurs waar 136 Amerikaanse firma's aan deel namen werden voor millioenen gulden bestellingen geplaatst. (Utrecht, Aneta, 23.10).

DUITS OUD-GEZANT OVERLEDEN.

Uit betrouwbare bron werd Woensdag vernomen dat Julius Graaf von Zech Burkersroda, gewezen Duits gezant in Den Haag, in een Duits gevangenkamp waarschijnlijk gelegen in de door de Russen bezette zone overleden is ten gevolge van een aanval van long-ontsteking. (Den Haag, Aneta, 24.10).

OPDRACHTEN VOOR VAN MEEGEREN.

Hans van Meegeren, de Nederlandse schilder, die de wereld gefopt heeft met zijn „Vermeers", die door de experts als onvervalst geaccepteerd waren, heeft een aanbod moeten weigeren van het Knoedler Kunst Museum om naar New York te vliegen en portretten te schilderen onder zijn eigen naam in de stijl van de 17de eeuw. Hij moet in Nederland blijven om de beschuldigingen, door personen en instituties, die hij misleid heeft, onder het oog te zien.

Sinds de sensationele „Vermeer" affaire, die sommige van 's werelds bekwaamste critici voor de gek gehouden heeft, heeft de 57-jarige Van Meegeren zoveel opdrachten gekregen dat hij nu weigert werk opdrachten te accepteren, alhoewel hem fantastische sommen geboden worden. (Amsterdam, Aneta).

LUCHTVAARTBESPREKINGEN IN ZUID-AMERIKA.

Een Nederlandse Luchtvaartdelegatie die in Zuid-Amerika besprekingen voert over de uitbreiding van de Nederlandse Burgerlijke Luchtvaartnetten naar Brazilië, Uruguay en Argentinië, heeft een overeenkomst bereikt op alle punten met de regering van Uruguay. De delegatie staat onder leiding van den heer Henri C. E. van Ede van der Pals, directeur generaal van Burgerlijke Luchtvaart. (Den Haag, Aneta, 23.10).

ONGELUKKEN BIJ MIJNENVEGEN.

Bij het mijnenvegen in de haven van Menado zijn 18 Japanse mijnen tot ontploffing gekomen. Er zijn 34 doden en 30 gewonden.

Onder de doden is een officier van de Koninklijke Marine, die het mijnenvegen leidde en verder 22 Indonesiërs en 4 Japanse krijgsgevangenen. Alle gewonden zijn Indonesiërs. (Menado, Aneta, 23.10).

Minister Fievez krijgt tot Juni 1947 volmachten

Geen vrijstelling wegens broederdienst.

De Volkskrant schrijft:

Dat de Minister van Oorlog zijn mannetje staat, heeft hij enkele weken geleden bij de communistische interpellatie over de stakingsrel naar aanleiding van de troepenuitzending naar Indonesië bewezen.

Onlangs heeft Zijne Excellentie A. H. J. L. Fiévez zich een parlementair strateeg getoond, een tacticus van formaat, een deskundig en gevoelig bewindsman. Hij kreeg daartoe de gelegenheid, omdat de Tweede Kamer een wetsontwerp waarbij de minister feitelijk tot 1 Juli 1947 volmachten krijgt om van de oude nog geldende Dienstplichtwet af te blijven, wijken, aansneed. Nog nimmer had het Parlement de kans gehad daarover te spreken en de Minister gunde het deze kans. Uitvoerig trad hij in de honderd en één aangelegenheden, die er bij geseleerd werden en die eigenlijk ook al in de schriftelijke voorbereiding waren aangeroerd.

De rij van sprekers werd geopend door den communist Mr. Dr. Stokvis, die staatsrechtelijke bezwaren had. In dit opzicht is het wetsontwerp inderdaad een merkwaardig geval, de Minister gaf het toe. Zo ooit, betoogde deze, dan is hier sprake van overmacht, overmacht in het verleden, waardoor allerlei bepalingen moesten worden gemaakt, die in strijd waren met de Dienstplichtwet. Overmacht ook in het heden, terwijl nu nog niet te overzien is, hoe ons leger precies georganiseerd en opgebouwd gaat worden.

Om aan de staatsrechtelijke bezwaren tegemoet te komen had de heer Ruys de Beerenbrouck een amendement ingediend, dat, aangenomen, de gewraakte afwijkingen zal wettigen en maatregelen zal treffen, waardoor nieuwe verordeningen, bij algemene maatregel van bestuur uitgevaardigd, binnen veertien dagen door middel van een voorstel de Staten-Generaal moeten bereiken. Dit amendement is aangenomen met 53 tegen 12 stemmen. (De communisten en de christelijk-historischen konden het niet aanvaarden).

De wet zelf kwam er door met 57 tegen 8 stemmen; de communist Hoogcarspel vroeg er hoofdelijke stemming voor. Daaruit moge blijken, dat per slot van rekening de Kamer bereid was de gevraagde volmachten te verlenen zelfs tot Juli 1947, ofschoon de Partij van de Arbeid bij monde van den heer Van der Sleen dringend gevraagd had of de aanvankelijk gestelde datum van 1 Januari as. niet kon worden gehandhaafd. Maar voor het einde van dit jaar ziet de Minister geen kans een nieuwe, ordentelijke Dienstplichtwet de Staten-Generaal aan te bieden.

Een waslijst.

Zoals gezegd werden heel wat zaken te berde gebracht, die niets met het wetsontwerp als zodanig te maken hadden: de vrijstellingen, de kostwinnersvergoeding, het onderduiken van dienstplichtigen aan universiteiten in de theologische faculteit, de opleiding, het in dienst nemen van politieke delinquenten, het feit, dat de lichtingen uit de bezettingsjaren nog ongemoeid worden gelaten enz. enz.

De heer Van der Sleen hoopte, dat het inschakelen van de lichtingen 1940—1944 de redelijke vrijstellingen bevorderen zal. De heer Schooneberg (communist) meende, dat de overmacht van de tijdsomstandigheden, waarop de Minister zich beriep, tot gevolg moest hebben, dat genoemde lichtingen voor de militaire dienst gevrijwaard werden. En dan is het zedelijk peil natuurlijk ook onder de loupe genomen, en vooral niet te vergeten de vraag, waarom „De Waarheid" en enkele andere bladen uit de kazernes geweerd worden.

De Minister legde uit, dat, wat de vrijstellingen betreft, broederdienst in de huidige omstandigheden verouderd is. Voor 1939 werden 26 duizend vrijstellingen wegens broederdienst gegeven; thans maakt de nieuwe manier van persoonlijke technische en psychologische keuring het onmogelijk een vrijstelling te verkrijgen op grond van het feit, dat een broer zijn dienst aan het vaderland volbracht.

De Minister wil strict rechtvaardig en volgens straf opgestelde regelen vrijstelling geven. Tot nu toe gold misschien het algemeen belang als norm voor een vrijstelling te veel; in de toekomst zullen de sociale factoren ook een woordje mee gaan spreken.

In begin 1947 zal de lichting 1944 opgeroepen worden; men mag daaruit echter niet verwachten, dat daardoor het aantal vrijstellingen groter zal worden. De Minister is niet van plan om degenen, die zich niet vaderlandslievend in de bezettingsjaren gedragen hebben, van de dienstplicht vrij te stellen en dus op een onvaderlandslievende houding een premie te geven.

Kort en krachtig, maar duidelijk heeft de Minister verklaard, waarom „De Waarheid" en enkele andere bladen voor militairen verboden zijn. Permanent publiceren deze bladen artikelen, die een strekking hebben, waardoor bepaalde categorieën van dienstplichtigen worden misleid en tot desertie opgewekt.

De Minister gevoelt zich niet verantwoordelijk voor deze groepen en acht zich verplicht hen tegen zichzelf te beschermen. Hieruit volgt dan ook, dat andere bladen, die zeer links dan wel zeer rechts georiënteerd zijn — de heer Van der Sleen zou ook „De Nieuwe Eeuw" verboden willen zien als het blad van Prof. Gerretson — niet worden verboden. Voor de rest zaten de communisten en de leden van de Partij van de Arbeid elkaar geducht in de haren, een spelletje, dat hoe langer hoe feller en vuriger gespeeld wordt.

Vóór de zitting heeft de Minister van Marine, J. J. A. Schagen van Leeuwen, een verklaring afgelegd over het vliegtuigongeluk in Apeldoorn. Een aantal wetsontwerpen werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen, o.m. het voorstel tot afschaffing van de particuliere banken van lening.

NIEUWS van OVERAL

TSALDARIS KOMT NIET KLAAR.

Premier Tsaldaris van Hellas is niet geslaagd in zijn pogingen om een regering op bredere basis te vormen. De gehele oppositiepers is er tegen dat hij weer als Premier zal optreden (Athene, (AP) 24.10).

IN DE BAN.

Volgens een bericht uit Udine in de „Giornale della Sera" wordt gezegd, dat Mgr. Carlo Margotti, Bisschop van Gorizia, het personeel van beide Sloweense nieuwsbladen in zijn bisdom die een campagne voerden tegen het Vaticaan tijdens de berechting van Aartsbisschop Stepinac, in de ban gedaan heeft (Rome, (AP) 24.10).

EXPLORATIE VAN NIEUW GUINEA.

Vice Admiraal L.A.C.M. Doorman heeft bekendgemaakt dat een expeditie onder leiding van den majoor-vlieger E. Vis spoedig naar Nederlands Nieuw Guinea zal vertrekken om het grootste nog niet geëxploreerde gebied van de wereld te onderzoeken.

Het hoofdkwartier zal waarschijnlijk in Hollandia zijn. Deskundigen van verschillende grote ondernemingen zullen zich bij de expeditie aansluiten om vast te stellen of er veel mogelijkheden bestaat tot kolonisatie. (Batavia, Aneta, 23.10).

EEN NIEUWE ZUIDSIBERISCHE SPOORLIJN.

Volgens het nieuwe Vijfjarenplan zal in de Zuidelijke delen van Aziatisch Rusland een nieuwe spoorlijn aangelegd worden, die de ertsmijnen van het Oeralgebied verbindt met het kolengebied rondom Koeznetsk. De lijn loopt van Koejbysjew via de Basjkirenrepubliek naar Magnitogorsk. Verder sluit de lijn aan op het reeds in gebruik zijnde traject Magnitogorsk — Akmolinsk. De plaatsen aan de Zuidsiberische lijn zijn Pawlodar, Koeloenda, Barnaul en Stalinsk. Het traject Barnaul — Stalinsk zal reeds in 1948 gereed zijn. Van Stalinsk loopt de lijn naar Abakan, dat ijzererts en manganerts aan het Koeznetskbekken levert. Eerst na 1950 zal het laatste traject van de nieuwe lijn in gebruik worden genomen, nl. dat van Abakan naar Tajsjet aan de grote Siberische spoorlijn.

Invloed der Christelijke filmactie in Engeland

Nauwe samenwerking met de kerken

Wij lezen in „Trouw":

Beter immers dan lange uiteenzettingen demonstreren enige droge cijfers de invloed, die er nu reeds uitgaat van de Religious Film and Christian Cinema Society, de (interkerkelijke) Christelijke Film Actie in Engeland.

Tot op heden verleende men bemiddeling van installatie van ruim zevenhonderd filmprojectie-apparaten van 16 mm. films zowel geluids- als stomme films. In één jaar (1943) leende de filmbibliotheek elfduizend films uit voor binnenlands gebruik. Rekent men daarnaast nog de vele aanvragen, die er van het leger kwamen en uit het buitenland, dan beseft men enigszins wat daar in Engeland reeds tot stand werd gebracht en dwingt het bewondering af, dat men niet op de lauweren gaat rusten, doch integendeel nog lang niet tevreden is.

In een vorig artikel (6 September jl.) wezen wij al op de bewerking van het buitenland. Daarnaast verslapt de aandacht voor het eigen volk geenszins. Met mobiele afdelingen trekt men het land door en geeft overal demonstraties, komt als ongenode gast op vergaderingen binnenvallen en vertoont, indien de gelegenheid wordt geboden, een aantal religieuze films. Deze werkwijze werd tijdens de oorlog overgenomen door de film-units van de regering.

Er wordt een tweeledig doel nagestreefd: 1) het gebruik van films bevorderen voor kerkelijke doeleinden en 2) de smaak van het publiek zowel het christelijke als niet-christelijke op een hoger plan brengen, zodat zij als massa de morele en aesthetische standaard van de bioscoopfilm kunnen beïnvloeden.

Wat de eerste, de religieuze films betreft, kan men onderscheiden de zg. „bijbelfilms", welke een bijbelverhaal, vrijwel uitsluitend uit het Nieuwe Testament in beeld brengen; de „discussiefilms", waarin een bepaald vraagstuk wordt aangesneden met de bedoeling, dat de toeschouwers na afloop hierover verder discussiëren. Zij worden veel door jeugdverenigingen gebruikt. En ten derde de „onderwijsfilms", waarmede men de bijbelse en kerkgeschiedenis verduidelijken wil (vgl. de grote wandplaten, die op onze scholen veel worden gebruikt). Dit zijn de voornaamste drie groepen. Daarnaast heeft men de beschikking over natuurfilms, zendingsfilms en documentaires over bv. de grote cathedralen.

In het begin was het artistieke peil van deze films zeer laag, doch langzamerhand is daar verandering in gekomen. Men kreeg de beschikking over het benodigde materiaal en de onontbeerlijke vakmensen. Ware kunstwerken hebben wij er tijdens enige voorstellingen te Londen niet onder kunnen ontdekken, doch zij deden zeker niet onder voor elke andere middelmatige film. De „bijbelse films" schijnen in Engeland nogal in de smaak te vallen. O.i. zijn zij niet de oplossing, die men wil. Wanneer daar de opstanding vertoond wordt en men tracht het probleem van Christus' afbeelding te omzeilen door alleen Zijn schaduw te projecteren, dan lijkt ons dit een onbevredigende oplossing. Eigenlijk omdat hier geen oplossing is. Het Woord van God is niet te verfilmen. De aandacht wordt getrokken naar het incidentele en de kracht van het Bijbelwoord, de inhoud gaat verloren.

Van grote waarde zijn de „onderwijsfilms", waaraan veel zorg is besteed tot in de kleinste détails. De meeste zijn zowel in een stomme als geluidsversie verkrijgbaar. Voor de lagere school vervaardigde men o.a. vijf films over het leven in Palestina ten tijde van Jezus' geboorte onder regie van Mary Field, die in haar soort uitstekend zijn.

De laatste tijd richt de activiteit zich vooral op de grote bioscoopfilm. Aangemoedigd door Mr. Rank, die zijn theaters openstelde voor de films van de R.F.S. is men begonnen met het opnemen van speelfilms. Tijdens de oorlog kwamen gereed „The man at the gate", „The great Mr. Handel" (in technicolour) en „Hard Steel". Deze films draaiden gewoon in de bioscopen en hadden een behoorlijk succes. Helaas komen zij aesthetisch niet boven de middelmaat uit en blijven zodoende onopgemerkt tussen die vele andere producten. Niet alleen de inhoud is van belang, ook de vorm heeft invloed. Gelukkig sluit men daar in Engeland de ogen niet voor en een stijging van het artistieke peil is waarneembaar.

Na de oorlog.

De oorlog is een grote rem geweest voor de ontwikkeling van dit genre. Er heerste personeelsgebrek, de studio's waren in beslag genomen en materiaal was moeilijk verkrijgbaar. Doch nu neemt de productie weer een aanvang. Er liggen zeven grote manuscripten op verfilming te wachten, daarnaast gaat men door met de productie van „shorts".

Deze korte films, bestemd voor de voorprogramma's in de theaters, ontstonden door de oorlogstoestand en zij sloegen wonder boven wonder in bij het toch zo diep op sensatie beluste publiek. (Gedachte van de week.) Waarschijnlijk krijgt men daar ook eens genoeg van.

Veel is er bereikt in Engeland dank zij de nauwe samenwerking van de kerken, doch men is er nog niet. Er zijn experimenten en er zijn mislukkingen. Dit is mogelijk dank zij de financiële steun van Arthur Rank. Steeds meer vindt de film in kerkelijke kringen in Engeland erkenning. Dat wil zeggen de film als medium, niet de film, welke tegenwoordig nog het bioscoopprogramma beheerst. In een officieel rapport van de samenwerkende kerken over de invloed van de film (Towards the conversion of England) wijst men op de hausse in film, welke ook in het na-oorlogse Engeland waarneembaar is. Er wordt grof gespeculeerd op de instincten van de massa, welker psychologie geraffineerd wordt toegepast. Struisvogelpolitiek van onze zijde, vervolgt het rapport, zal de stuurloosheid van de mensen slechts vergroten. Daarom is waakzaamheid geboden en werkzaamheid en opofferingsgezindheid.

Sovjet-Unie contra Russisch nationalisme,

Stalins verzamelde werken

De verschijning van het eerste deel der verzamelde werken van Stalin heeft hun, die op het ogenblik in de Sovjet-Unie een campagne voeren tegen het Russische nationalisme, een nieuw en machtig wapen in de hand gegeven.

Dit eerste deel is verschenen in een oplage van een half millioen en kost zes roebel, wat in Rusland een zeer redelijke prijs is voor een zo omvangrijk boekwerk. Een speciale commissie van uitgevers is belast geweest met de verzorging van deze uitgave en in elk deel bevindt zich een circulaire, waarin den lezer verzocht wordt het aan den uitgever te retourneren, wanneer hij ergens een fout in mocht ontdekken. Er is echter aan de uitgave zoveel zorg besteed, dat het boek practisch feilloos is. De band, waarin het gevat is, is een nauwkeurige reproductie van die, waarin Lenins verzamelde werken zijn verschenen.

Dit is de eerste volledige uitgave van Stalins werken. Hoewel deze reeds sinds 1898 artikelen geschreven en redevoeringen gehouden heeft, zijn tot nu toe slechts twee boeken onder zijn naam verschenen, nl. „Marxisme en het nationale en koloniale vraagstuk" en „Het probleem van het Leninisme". Omtrent een ander boek, dat aanvankelijk zonder vermelding van den schrijver het licht heeft gezien, t.w. „De geschiedenis van de communistische partij in Rusland" is eerst nu van officiële zijde medegedeeld, dat het een werk van Stalin is. Dat neemt niet weg, dat het reeds sinds lang werd beschouwd als de enige officiële geschiedenis der partij en dat alle andere boeken over hetzelfde onderwerp ofwel uittreksels, ofwel gepopulariseerde versies zijn van deze oorspronkelijke „openbaring".

Het is zeker geen toeval, dat thans een begin is gemaakt met de publicatie van Stalins „opera omnia". In het verleden zijn daartoe wel eens meer pogingen gedaan, maar daarvoor werd nooit toestemming gegeven. Misschien kan dit verklaard worden door het feit, dat Stalin zijn vroegste publicaties heeft geschreven in de Georgische taal en dat de noodzakelijkheid deze in het Russisch te vertalen kwetsend was voor Stalins ijdelheid.

Stalins Corsica.

Georgië is voor Stalin nl. geweest wat Corsica was voor Napoleon. Hij is er geboren en daar is Joseph Djoegasjvilli zijn politieke loopbaan begonnen onder de schuilnamen Besotsjvili en Koba, totdat hij zijn nu over geheel de wereld bekende partijnaam Stalin aannam. Aan de herinnering van dit verleden is Stalin trouw gebleven. Als afgevaardigde voor de Kaukasus heeft Stalin deel uitgemaakt van de verschillende politieke lichamen in Rusland. En ook nu nog worden de Georgische muziek, poëzie en litteraire tradities in Rusland op een biezondere wijze begunstigd.

In de laatste bijeenkomsten van het Centrale Comité der communistische partij is er in het biezonder de aandacht op gevestigd, dat de nieuwe leden, die tot de partij zijn toegetreden, blaken van nationalistische gevoelens. Vooral zij, die in het leger zijn geweest, zijn daarmede behept. Het aantal partijleden bedraagt nu ongeveer zes millioen, van wie ongeveer een derde deel gedurende de laatste vier jaar is toegetreden. Terwijl Rusland nog in gevaar verkeerde, werd dezen jongeren slechts geleerd hun vaderlandse plicht te vervullen. Hun helden waren Koetoezof en Soeworof.

Stalinisme is internationalisme.

Het eerste deel van Stalins verzamelde werken vertoont echter geen spoor van nationalisme. Het behandelt de revolutie van 1905 en de prae-revolutionnaire periode. Stalin predikt in dit werk een zuiver socialisme, waarbij hij zijn aanvallen enerzijds richt tegen de anarchisten en de sociaal-democraten, andererzijds tegen de Russische nationalisten. Onder de uitspraken, die Stalin in dit eerste deel doet, kan men o.m. lezen: „De revolutie in Rusland zal worden gevolgd door de revolutie in Europa, die een eind zal maken niet slechts aan de overblijfselen van het feodalisme, maar ook aan het kapitalistische stelsel zelf". Voorts: „De socialistische dictatuur van het proletariaat is de eerste schrede in een socialistische revolutie". En tenslotte: „De partij moet internationaal zijn, zij moet openstaan voor iederen arbeider, want de bevrijding der arbeiders is een sociaal en geen nationaal probleem."

Uitspraken van deze aard zijn niet nieuw in de communistische litteratuur. Maar hun heruitgave in 1946, op een tijdstip waarop in de Sovjet-Unie een nieuw nationaal bewustzijn is ontwaakt, en hun veelvuldige herhaling in de 400 bladzijden van dit eerste deel, bewijzen, dat de kern van de communistische partij besloten is haar vroegere wegen te blijven volgen zonder acht te slaan op het nieuwe Russische nationalisme en dat zij haar gezag wil doen gelden op basis van de onaantastbaarheid van Stalins uitspraken uit 1906 en volgende jaren.

In verband hiermede is het veelzeggend, dat het Centraal Comité der communistische partij de laatste tijd verschillende malen heeft beraadslaagd over de maatregelen om de partij te „zuiveren" en vreemde elementen — d.w.z. nationalisten — uit te roeien. Volgens de Sovjet-pers zijn deze bijeenkomsten gehouden op het persoonlijk initiatief van Stalin. In de Oekraïne en in Wit-Rusland zijn soortgelijke besprekingen gehouden. Zelfs is besloten tot de stichting van een socialistische academie. De communistische academie, die enkele jaren voor de oorlog werd opgeheven, is in feite weer herboren. De werken van Stalin zullen de hoeksteen vormen van het nieuwe hoger onderwijs. Zij wijzen de richting in de nieuw ontbranden strijd tegen het Russisch nationalisme. (Het Parool)

SYNTHETISCHE RUBBER.

Sovjet Rusland zal de productie van synthetische rubber sterk opvoeren.

O.M. zal men kunstrubber produceren in Estland.

SPANJE'S KOOPVAARDIJVLOOT.

De Spaanse koopvaardijvloot omvat momenteel 1.006 schepen, metende in totaal 1.038.000 BRT. Hiervan moeten 141 schepen meer dan 3.000 BRT, met totaal van 635.000 ton; 125 schepen van 1000 tot 3000 ton met een totaal van 252.000 ton; 56 schepen van 500 tot 1000 ton met een totaal van 42.000 ton en ongeveer 600 schepen van minder dan 500 ton. Van de gehele vloot zijn ongeveer 600 eenheden in Spanje gebouwd.

Het grootste deel van de vloot is betrekkelijk oud en langzaam. Driekwart der schepen is meer dan 20 jaar oud en de helft heeft een snelheid van nog geen 10 knopen. Meer dan de helft der schepen wordt in de kustvaart gebruikt, 17% zijn vissersschepen; ongeveer 30% kan gebruikt worden voor de grote vaart. Eenderde van de vloot is in Bilbao geregistreerd, daarna volgen Cadiz en Barcelona.

Houten coteletten in Wenen

De Weense correspondent van „De Tijd" schrijft:

Het is een smartelijk verschijnsel, dat in Oostenrijk, waar de regering werkelijk alle krachten inspant voor de opbouw, de corruptieverschijnselen eerder toedan afnemen.

Het laatste nieuws op dit gebied is de affaire in de Bergius-vennootschap. Professor Bergius zelf is onschuldig; hij is alleen bekend geworden door een ontdekking, namelijk het produceren van een zeker eiwitapparaat uit houtvezels. Van dit product beweert men, dat het veel gelijkenis vertoont met vlees; en dit is dan ook de reden waarom de Oostenrijkers reeds lange tijd meesmuilen over de nieuwe „houten vleescoteletten" van Bergius, die vroeger Rijks-Duitser was en nu op grond van zijn uitvinding der houten coteletten Oostenrijks staatsburger is geworden.

Nu heeft men echter ontdekt, dat de eigenlijke directeur van de nieuwe Bergius-vennootschap, Walter Marx, die eveneens Rijksduitser was en nu Oostenrijker is, een doortrapt nationaal-socialist was, die kort voor het binnenrukken der Russische troepen een groot aantal Wlassov-soldaten had ondersteund. Op het ogenblik zitten Marx, zijn handlanger Schröder en Bergius' chauffeur achter slot en grendel...... maar de Oostenrijkers wachten nog steeds op hun „houten coteletten" om maar te zwijgen van echte biefstuk of rosbief.

Het grofste schandaal, dat kort geleden werd ontdekt, was het verdwijnen van honderdduizenden sigaretten in de staats-tabakcentrale. Van den kleinsten employee tot aan den hoogsten directeur was practisch deze gehele staatsinstelling bij dit schandaal betrokken. Terwijl de normale Oostenrijker ten hoogste 40 stuks per maand op zijn bonnen krijgt, rookte iedereen in de tabakcentrale er lustig op los — en wat er overbleef, verdween in de zwarte handel waar grote massa's tabak tegen levensmiddelen werden omgeruild.

Bij dit schandaal waren zoveel en zo hoge persoonlijkheden betrokken, dat het lange tijd heeft geduurd, alvorens het werd ontdekt. Maar ten slotte heeft men toch ingegrepen. Nu zijn alle mooie toekomstdromen van deze heren directeuren in rook opgegaan, nadat de sigaretten dit reeds eerder hadden gedaan.

Niet minder groot was de ergernis van het publiek, toen het bekend werd, dat het hoofd der levensmiddelen-distributie van Opper-Oostenrijk gehele wagonladingen levensmiddelen te eigen voordele aan nabuurstaten had verkocht. Wanneer deze man niet zo dom was geweest en er geen drie auto's op na had gehouden, had het misschien nog maanden kunnen duren, alvorens men dit misbruik had ontdekt.